

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL





1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Gestió i Difusió de l'Arqueologia
Codi	100743
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2010-2011, primer semestre
Horari	(link a la pàgina web del centre o titulació)
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres (l'aula apareixerà als horaris)
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Paloma González
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	935811188
e-mail	paloma.gonzalez@uab.cat
Horari d'atenció	Dimarts 11.30h-13.00h

2. Equip docent

Nom professor/a	Paloma González
Departament	Prehistòria
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	
Telèfon (*)	935811188
e-mail	paloma.gonzalez@uab.cat
Horari de tutories	Dimarts 11.30h-13.00h



3.- Prerequisits

Sense prerequisits oficials

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

La matèria tracta sobre tots aquells aspectes en els quals, fora de l'àmbit de la recerca història, l'arqueologia té un paper fonamental. Aquests temes s'estructuren en torn a diferents blocs temàtics que mantenen una forta relació entre ells: el paper ideològic, polític i cultural de que caracteritza i ha caracteritzat l'arqueologia a la història contemporània; les estratègies formals i informals de transmissió del coneixement arqueològic i la seva relació amb els imaginaris sobre el passat, especialment sobre el passat llunyà; el concepte de patrimoni arqueològic i el seu caràcter polisèmic i, freqüentment, conflictiu, així com la seva presència normativa i administrativa a les polítiques culturals i urbanístiques. Finalment es tracta la nova vessant de la pràctica arqueològica apareguda a les darreres dècades en torn a l'anomenada gestió del patrimoni arqueològic i els nous perfils professionals de l'arqueologia que ha implicat aquesta nova definició de l'activitat arqueològica.

En consonància, els objectius formatius consisteixen en que l'alumnat conegui aquest altres àmbits, no acadèmics, on es desenvolupen pràctiques i activitats professionals relacionades amb l'arqueologia, pugui analitzar de forma crítica els seus usos polítics i culturals i adquireixi els instruments contextuais bàsics per poder desenvolupar una seva carrera professional en el camp de l'arqueologia.



5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE12. Aplicar les habilitats necessàries per a la gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic.
Resultats d'aprenentatge	CE12.1 Avaluar les diverses formes de gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic. CE12.2 Analitzar de forma crítica els discursos divulgatius, especialment en relació a la ideologia i els biaixos endocèntrics i sexistes
Competència	CE13. Interpretar la legislació i demostrar el coneixement de les formes d'administració en el camp del patrimoni històric - arqueològic.
Resultats d'aprenentatge	CE13.1 Interpretar la legislació vigent i la organització administrativa sobre la gestió del patrimoni històric i cultural C13.2 Aplicar la normativa vigent sobre la gestió del patrimoni arqueològic
Competència	CE14. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica, comunicar conclusions de forma clara, oralment como per escrit tant a un públic especialitzat com no especialitzat.
Resultats d'aprenentatge	CE14.1 Produir materials per a la divulgació del coneixement del passat CE14.2 Utilitzar l'estil adequat pels diversos públics als quals van dirigits els resultats de la recerca. C14.3 Avaluar les implicacions ètiques dels discursos divulgatius.
Competència	CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)

6.- Continguts de l'assignatura

I. L'ÚS POLÍTIC DEL PASSAT

- I.1. L'arqueologia des del poder: Distorsió i manipulació del discurs històric
- I.2. Els pobles sense passat: l'arqueologia com a reivindicació històrica i cultural
- I.3. L'arqueologia i la guerra: destrucció del patrimoni i memòria històrica



II. EL PASSAT EN EL PRESENT: CONCEPTE I REALITAT DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC

- II.1. El valor de patrimoni: definicions i codis ètics
- II.2. Legislacions sobre el patrimoni: normativa internacional, estatal i autonòmica
- II.3 L'administració del patrimoni arqueològic: els models de gestió patrimonial

III. EL PAPER DE L'ARQUEOLOGIA EN LA CONSTRUCCIÓ I TRANSMISSIÓ DE PASSATS

- III. 1. Les noves formes expositives de l'arqueologia: museus i conjunts arqueològics
- III. 2. Arqueologia i educació: objectius i metodologies de l'arqueologia a l'escola
- III. 3. L'aportació de l'arqueologia a l'imaginari cultural: cinema, literatura i còmic

IV. L'ARQUEOLOGIA COM A PROFESSIONI

- IV.1. Perfils professionals al sector públic: recerca, administració i museus
- IV.2. Perfils professionals al sector privat: empreses d'arqueologia i professionals autònoms

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Activitats dirigides

Classes teòriques: classes magistrals amb suport TIC i debats

Seminaris: discussió de textos i documents audiovisuals; presentacions públiques

Sortides de camp: visites guiades a museus i conjunts arqueològics museïtzats

Activitats supervisades: assessorament per a la realització de treballs individuals i treballs i presentacions en grup reduït

Activitats autònomes: lectures i elaboració dels seus continguts, elaboració de treballs i presentacions

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTENTATGE
ACTIVITATS DIRIGIDES			
Classes teòriques	Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup	30-35%	CE12, CE13, CE14
Presentació pública de treballs	Presentacions individuals i ronda de valoracions		CE12, CE14 CT6, CT7, CT8
Seminaris	Sessions en grups reduïts, amb presentació de material textual o audiovisual, valoració i discussió col·lectiva.		CE12, CE13, CE14 CT7
Sortides de camp	Visites guiades en grups reduïts.		CE12, CE14 CT1, CT4
ACTIVITATS SUPERVISADES			
Tutories	Assessorament individual o en grups reduïts sobre continguts específics de la matèria	10%	CE12, CE 13, CE14 CT4, CT7
Elaboració de presentacions	Assessorament en grups reduïts per l'elaboració de presentacions en diferents		CE12, CE14 CT1, CT8



	formats		
ACTIVITATS AUTÒNOMES			
Recerca de documentació	Definició de conceptes claus i recerca en bases de dades bibliogràfiques	50-55%	CE12, CE13, CE14 CT1, CT6
Lectura de textos	Lectura comprensiva de textos		CE12, CE13, CE14
Redacció de treballs	Recensions, comentaris temàtics i síntesis bibliogràfiques a partir d'una guia per a la seva realització		CE12, CE13, CE14 CT1, CT4, CT6, CT8
Estudi	Realització d'esquemes, mapes conceptuais i resums		CE12, CE13, CE14
AVALUACIÓ	Proves escrites	5%	CE13

8.- Avaluació

Les competències seran avaluades mitjançant: exàmens, comentaris de text o de material audiovisual, treballs de grup i presentacions públiques.

El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls:

- Mòdul de proves escrites, amb un pes global del 33%.
- Mòdul de presentacions i discussions de textos a l'aula, amb un pes global del 33%.
- Mòdul d'entrega de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran un o més treballs amb un pes global del 33%

La nota final serà la mitja de les diferents proves. Per superar l'assignatura s'ha d'assolir una puntuació de 5 en una escala de 10.

Es considerarà no presentat en el cas que l'estudiant no es presenti a cap de les proves.

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Avaluació de continguts	1,5	CE13.1 Interpretar la legislació vigent i la organització administrativa sobre la gestió del patrimoni històric i cultural CE13.2 Aplicar la normativa vigent sobre la gestió del patrimoni arqueològic
Avaluació activitats supervisades	3	CE12.1 Avaluar les diverses formes de gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic. CE14.1 Produir materials per a la divulgació del coneixement del passat CE14.2 Utilitzar l'estil adequat pels diversos públics als quals van dirigits els resultats de la recerca.
Avaluació activitat autònoma	3	CE12.1 Avaluar les diverses formes de gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic. CE12.2 Analitzar de forma crítica els discursos divulgatius, especialment en relació a la ideologia i els biaixos endocèntrics i sexistes CE14.3 Avaluar les implicacions ètiques dels discursos divulgatius.



9- Bibliografia i enllaços web

BIBLIOGRAFIA

- BALLART, J. (1996). *El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso*. Ariel, Barcelona.
- BALLART, J. i JUAN-TRESERRES, J. (2001). *Gestión del patrimonio cultural*. Ariel, Barcelona.
- CARDUCCI, G. (1997). *La Restitution internationale des biens culturels et des objets d'art volés ou illicitement exportés: droit commun, Directive CEE, Conventions de l'Unesco et d'Unidroit*. L.G.D.J., Paris.
- CLEERE, H. (1989). *Archaeological heritage management in the modern world*. One World Archaeology. Unwyn Hyman, Londres.
- CRIADO, F. (1996). El futuro de la arqueología ¿la arqueología del futuro? *Trabajos de Prehistoria* 53:15-35.
- DD.AA. (1988). *L'archéologie et son image. VIIIèmes rencontres internationales d'archéologie et d'histoire d'Antibes*. APDCA, Juan-les-Pins.
- DD.AA. (2003). *II Congrés Internacional sobre museïtzació de jaciments arqueològics. Nous conceptes i estratègies de gestió i comunicació*. Institut de Cultura, Barcelona.
- DIAZ-ANDREU, M. (2007). *A World History of nineteenth century archaeology: nationalism, colonialism, and the past*. Oxford University Press, Oxford.
- GATHERCOLE, P. i LOWENTHAL, D. (Eds.) (1989). *The Politics of the Past*. One World Archaeology. Unwyn Hyman, Londres.
- GONZÁLEZ MÉNDEZ, M. (2000). Memoria, historia y patrimonio. Hacia una concepción social del patrimonio. *Trabajos de Prehistoria* 57:9-20.
- HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, F. (2002). *El patrimonio cultural: la memoria recuperada*. Trea, Gijón.
- JAMESON, J. J. (1997). *Presenting Archaeology to the Public. Digging for Truths*. Altimira Press, Walnut Creek.
- KOHL, P. i FAWCETT, C. (1995). *Nationalism, Politics and the Practice of Archaeology*. Cambridge University Press, Cambridge.
- LAYTON, R. (1994). *Who needs the past? Indigenous values and archaeology*. Routledge, Londres.
- MAUCH MESSENGER, Ph. (1999) *The Ethics of collecting cultural property : whose culture?, whose property?* University of New Mexico Press, Albuquerque.
- PEREZ-JUEZ, A. (2006). *Gestión del patrimonio arqueológico: el yacimiento como recurso turístico*. Ariel, Barcelona.
- QUEROL, M. Á. i MARTÍNEZ, B. (1998). Paso a paso: el tratamiento de los bienes arqueológicos en las leyes de patrimonio de Valencia y Madrid. *Complutum* 9:279-291.
- QUEROL, M. Á. i MARTÍNEZ, B. (1997). *La gestión del Patrimonio Arqueológico en España*. Alianza, Madrid.
- RODRÍGUEZ TEMIÑO, I. (2004). *Arqueología urbana en España*. Ariel, Barcelona.
- SANTACANA, J. i HERNANDEZ, X. (1999). *Enseñanza de la arqueología y la prehistoria*. Ed. Milenio, Lleida.
- SMITH, L. (2004). *Archaeological theory and the politics of cultural heritage*. Routledge, Londres.
- VITELLI, K. (1996). *Archaeological Ethics*. Altimira Press, Walnut Creek.
- WILLEMS, W. J. H. (1998). Archaeology and Heritage Management in Europe: Trends and Developments. *European Journal of Archaeology* 1:293-311.



10.- Programació de l'assignatura

La programació de l'assignatura s'estructura en torn a quatre mòduls temàtics. El contingut del mòdul s'estructura mitjançant sessions de debat i discussió sobre diferents tipus de materials (audiovisuals, premsa, textos legals, recursos en la WWW, visites a conjunts arqueològics, etc.) amb la finalitat de plantejar qüestions sobre la funció i la situació de l'arqueologia i dels seus professionals a la societat actual.

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Mòdul I	Sessions teòriques	Aula	TIC	CE12.2 Analitzar de forma crítica els discursos divulgatius, especialment en relació a la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes
Mòdul I	Seminaris	Aula/Laboratori	Documentació textual i audiovisual	C14.3 Avaluar les implicacions ètiques dels discursos divulgatius
Mòdul II	Sessions teòriques	Aula	TIC	CE13.1 Interpretar la legislació vigent i la organització administrativa sobre la gestió del patrimoni històric i cultural
Mòdul II	Seminaris	Aula/Laboratori	Documentació textual i audiovisual	CE13.2 Aplicar la normativa vigent sobre la gestió del patrimoni arqueològic
Mòdul III	Sessions teòriques	Aula	TIC	CE12.1 Avaluar les diverses formes de gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic.



Mòdul III	Visites guiades	Sortides de camp	Dossier de treball	CE14.1 Produir materials per a la divulgació del coneixement del passat
Mòdul IV	Sessions teòriques	Aula	TIC	CE12.1 Avaluar les diverses formes de gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic.
Mòdul IV	Seminaris	Aula	Presentacions	CE14.2 Utilitzar l'estil adequat pels diversos públics als quals van dirigits els resultats de la recerca.

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Gener 2011	Treball individual	Campus Virtual	Comentari de material audiovisual projectat	CE12.2 Analitzar de forma crítica els discursos divulgatius, especialment en relació a la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes
Gener 2011	Treball de grup reduït	Campus Virtual	Comentari de les sortides de camp	CE12.1 Avaluar les diverses formes de gestió, valoració i divulgació del patrimoni històric - arqueològic.